

1477510

به نام خداوند جان و خرد

درمان لکنت در نوجوانان و بزرگسالان «برنامه‌ای برای تغییر»

مترجم:

بیژن شفیعی

علیرضا صالح پور

عاطفه دارویی فرد

مهسا بکتاشیان

پریسا احمدی

Title:

Therapy for the Severe Older Adolescent and Adult Stutterer

By : George G. Helliesen

انتشارات ستایش هستی

۱۳۹۵

سرشناسه : هلیسن، جورج جی. Helliesen, George G
عنوان و نام پدیدآور : درمان لکنت در نوجوانان و بزرگسالان: برنامه ای برای تغییر / [جورج جی. هلیسن]؛ مترجمین : بیژن شفیعی علویجه ... [و دیگران].
مشخصات نشر : تهران : ستایش هستی ، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۱۲۸ صفحه، رقعی.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۸۷-۵۷-۴
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : مترجمین بیژن شفیعی علویجه، علیرضا صالح پور، عاطفه دارویی فرد، مهسا بکتاشیان، پریسا احمدی.
یادداشت : کتاب حاضر ترجمه مقاله ای با عنوان Therapy for the severe older adolescent and adult stutterer: a program for change است.
یادداشت : کتابنامه : ص ۱۲۷ - ۱۲۸.
موضوع : لکنت زبان - درمان.
موضوع : Stuttering - Treatment.
موضوع : لکنت زبان - جنبه های روان شناسی.
موضوع : Stuttering - Psychological aspects.
شناسه افزوده : هلیسن، جورج جی. ، مترجم.
رده بندی کنگره : ۴۲۲.۸۵۴ : ۳۹۵
رده بندی دیویی : ۶۱۶/۸۵۵۴
شماره کتابشناسی ملی : ۴۴۹۶۶۹۵

درمان لکنت در نوجوانان و بزرگسالان، برنامه ای برای تغییر /
مترجمین :

دکتر بیژن شفیعی علویجه، علیرضا صالح پور، عاطفه دارویی فرد، مهسا بکتاشیان، پریسا احمدی.

ناشر : ستایش هستی

طراح جلد و صفحه آرایی : مؤسسه پگاه

چاپ و صحافی : مؤسسه پگاه

قطع : رقعی

نوبت چاپ : اول - ۱۳۹۵

شمارگان : ۵۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۸۷-۵۷-۴

قیمت : ۱۲۰۰۰ تومان

مرکز بخش : مؤسسه پگاه (۲۲۲۲۳۵۶۶ - ۲۲۹۰۱۹۵۴)

فروش آنلاین : WWW.MOHSENIBOOK.COM

پیشگفتار

از آغاز، درمان‌های متفاوتی برای افراد دارای لکنت در جهان معرفی شده است. باید اعتراف کرد که برخی از آن‌ها واقع بینانه بوده و ارزش زیادی دارد و در کمک به افراد بزرگسال دارای لکنت شدید، با ارزش است و برخی حتی از زمان‌های گذشته به صورت درمان ساختگی ظاهر شده است. برخی درمان‌های ساختگی به صورت ادامه‌دار تا قرن بیست و یکم ادامه یافت و محبوبیت زیادی به دست آورد. یکی از این درمان‌های واقع بینانه در گذر زمان تکمیل شده است و امروزه هم استفاده از آن ادامه دارد. این درمان توسط دکتر چارلز ون رایپر (۲۰۰۳) از دانشگاه ایالت سیگان، سرتی از ۱۹۳۸ میلادی تا بازنشستگی وی در سال ۱۹۷۶ بنیان‌گذاری شد و در جل‌نهم اصلاح گفتار - کتابی که او با دکتر رابرت اریکسون در سال ۱۹۹۶ نوشت - به چاپ رسید. سرفه این درمان در مدتی حدود چهل سال ادامه یافت.

در کودکی برای درمان ناتوانی گفتاری، دکتر ون رایپر معرفی شد و چند ماه درمان رسمی او را دریافت کردم. سپس در رشته آسیب‌شناسی گفتار و زبان تحصیل کردم و به عنوان آسیب‌شناس گفتار در زمینه‌هایی مانند استاد دانشگاه - مسئول کلینیک - و مدیر تحصیلات تخصصی مدرسه عمومی به مدت سی سال خدمت کردم. در تمامی این سال‌ها از تکنیک‌های دکتر ون رایپر برای کنترل لکنت و حفظ گفتار روان استفاده می‌کردم. (داستان شخصی من را چهل سال پس از درمان در کتاب "داستان یک مرد" بخوانید).

روش گفتاردرمانی دکتر ون رایپر از تمامی اصول مربوط به افراد دارای لکنت استفاده کرد و شاید وی موفق‌ترین فرد در بین تمامی آسیب‌شناسان گفتار و زبان در تمرین افراد دارای لکنت به ویژه بزرگسالان است. او با آموزش تکنیک‌های کنترلی و فلسفه خویش به صدها فرد دارای لکنت در حفظ و نگهداری یک زندگی منظم کمک کرده است. در حالی که در یادداشت‌هایش پیرامون اصول و روش‌های اصلاح گفتار (چاپ ششم) اظهار داشت: "خدا می‌داند من در درمان واقعی مثل پرنده‌ای آزادم". همواره هنگامی که با مراجعی کار می‌کردم طرح درمانی گسترده‌ای شامل همه مؤلفه‌ها داشتم. اما در بسیاری از موارد هم فی‌البداهه کار

کرده‌ام. تجارب گویایی که در پیام‌هایم شرح می‌دهم تنها راهنمایی‌کننده است نه الزامی. در حقیقت تا حدودی از هر رویکرد استاندارد استفاده کردم؛ زیرا همیشه می‌توانم رویکردهای بهتر و مناسب‌تری برای اشخاص خاصی که با آن‌ها کار می‌کنم، ابداع نمایم. بیش‌تر درمانگران خوب نیز همین کار را می‌کنند.

برای اهداف این پیام فرض می‌کنم که خوانندگان، دانش پایه درمانی مبتلایان را، راز و علت و علامت‌شناسی آشکار و نهان افراد بزرگسال دارای لکنت شدید در دسترس دارند. مطالب این متن، نوعی خوددرمانی نیست. من اعتقاد ندارم که بزرگسال دارای لکنت، خودش بتواند از مخصصه لکنت خارج شود. این شخص نیازمند به‌واسطه مشاور، محرک و درمانگر کارآزموده و مطمئن است. این کتاب برای تمرین درمانی است که شما با کار با بزرگسالان مبتلا به لکنت را دارند، نوشته شده است. کتاب‌های اساسی زیادی برای کودکانی که ناروانی‌های غیرطبیعی گفتار را بروز می‌دهند، نوشته شده است، اما برای درمانگر در رابطه با "آموزش عملی درمان" برای بزرگسالان دارای لکنت، اطلاعات بالینی نسبتاً کمی در دسترس است. در حال حاضر مجدداً روش‌های چندگانه پیش با توجه به درمان‌های جمعیتی مورد توجه قرار گرفته است. مکان‌های تنظیم زمان، چه دستی و چه دستگاه‌های خودکار، تکنیک‌های تنفس و ریاسازی، بارها و بارها با هدف کمک به فرد دارای لکنت معرفی می‌شود. نویسنده به بسیاری از آسیب‌شناسان گفتار و زبان هم عقیده است که ابزارها، شگردها و دیگر وسایل توان‌بخش رت‌کن به صرفه‌ترین شیوه‌های موجود برای افراد دارای لکنت در کوشش برای کنترل لکنتشان نیست. بنابراین روش و نرایی مبتنی بر "به دست گرفتن کنترل و خود مسئولیت‌پذیری" برای کنترل گفتار و تقریر خویش است. تکنیک‌های مشخصی، کنترل گفتار را به فرد دارای لکنت می‌آموزد و بدین گونه به او اجازه می‌دهد

که شخص، ارتباطی مؤثر داشته باشد. در نتیجه از احساسات منفی و علائم همراه لکنت می‌کاهد. از فرد دارای لکنت تخصص و تمرین زیادی در رشد مهارت‌های لازم برای تسلط بر گفتار انتظار می‌رود. همچنین داشتن ارتباط مؤثر به این معنی است که شنونده ارتباط کلامی را با وجود حواس پرتی که به دلیل گفتار فرد دارای لکنت ایجاد می‌شود، دریافت کند.

نقش درمانگر، راهنمایی کردن زیرکانه فرد دارای لکنت برای خروج از ورطه ناامیدی و یاری در درمان است؛ به طوری که فرد دارای لکنت بتواند به او اعتماد کند. همچنین درمانگر باید انگیزه فرد دارای لکنت را تقویت کند؛ به طوری که انتظار از موفقیت او را برجسته کرده و به فرد برای تحلیل شکست‌های گفتار مالی و سرگرداندن آن‌ها به موفقیت کمک کند. در مرحله ابتدایی درمان و ن رایبر، درمانگر باید تعیین کند که آیا فرد دارای لکنت انگیزه درمان دارد؟ آیا فرد دارای لکنت به اندازه کافی به این بلوغ دست یافته که انگیزه‌ای جدی برای پیشبرد درمان خود داشته باشد و آیا آماده تلاش لازم برای تجربه درمانی مؤثر است؟ روش‌های مشخص به درمانگر کمک می‌کند تا ارزیابی منطقی و بالینی از آگاهی فرد دارای لکنت برای درمان به دست آورد. اگر درمانگر متوجه شود که فرد دارای لکنت گزینه مناسبی برای درمان است، در جلسات انفرادی، گروهی یا هر دو وارد مراحل درمان می‌شود. درمان با ثبات برای فرد دارای لکنت که تجربه مثبت و به دست آوردن کنترل لکنتش را دارد، آسان‌تر است. این در حالی است که پیش از درمان، درمانگر می‌بایست عوامل قابل دسترسی که به درمانگر و فرد اجازه می‌دهد تا موفقیت را به دست آورد، بررسی کند. همچنین درمانگر باید برای فراهم کردن ادامه درمان فرد دارای لکنت و کارکردن با او به صورت

کارآمد و با اثری گسترده و عمیق، پرانگیزه باشد. برای کسی که در زمینه درمان شکست خورده است، هیچ انگیزه‌ای وجود ندارد.

ما نباید از شکست بترسیم، اما می‌توانیم از ترس به عنوان تجربه‌ای آموزنده برای انگیزه بیش‌تر در جهت ادامه موفقیت، استفاده کنیم. همچنین درمان‌ون رایج بر علایم تمرکز می‌کند. فرد دارای لکنت با کمک درمانگر باید به شناسایی عوامل آشکار و نهان و علایمی که کل فاکتورها و وجوه لکنت وی را توصیف می‌کند، پردازد. این عوامل به وسیله اصطلاحات به هم پیوسته، قابل مشاهده و پرمعنی باشند. او شناسایی می‌شود. این‌ها همان عواملی است که باید کاسته و کنترل شود تا به فرد دارای لکنت اجازه دهد تا حد امکان به گفتار و ارتباط طبیعی دست یابد. این عوامل را می‌توان در دسته جای داد: احساسات نهان و منفی فرد دارای لکنت که منجر به گفتار لکنتی، گفتار خویش است و احساسات آشکار که عوامل آموخته شده و اجزای قابل مشاهده لکنت در هر شخص است. پس از اینکه این عوامل شناسایی شد باید تغییر کنترل شود تا اجازه دهد گفتار فرد دارای لکنت تا جای ممکن به گفتار اشخاص روان‌نیک شود.

ما به دنبال روانی کامل و مطلق نیستیم زیرا آن می‌تواند برای موفقیت فرد زیان‌آور باشد و حتی این کار برای ارتباط موفقیت‌میز فرد مبتلا به لکنت مورد نیاز نیست. هدف، روانی نسبی است که اجازه خواهد داد فرد دارای لکنت به طور مؤثر ارتباط برقرار کند و آسودگی نسبی داشته باشد. به مناسبتی که فرد دارای لکنت، درمانگر و شنونده را راضی کند. برای تمامی اهداف بالا، بسیاری از افراد دارای لکنت می‌توانند درجه‌ای از روانی برای کنترل تا جایی که حواس شنونده به واسطه گفتار فرد دارای لکنت پرت نشود به دست آورند. باید به فرد دارای لکنت آموزش دهیم تا با احساس راحتی با لکنت صحبت کند و گفتارش

را با درجه‌ای که باعث دستپاچگی نشود، ادامه دهد و در اغلب شرایط پراسترس و ناسازگار به طور مؤثر ارتباط برقرار کند. هر کدام از مراحل درمان به روش و رایپر به جزئیات داخل بافت پیام، می‌پردازد. عوامل لکنت مانند اجتناب و تقلا به عنوان عوامل دخیل برای حفظ لکنت مرور خواهند شد.

نظریه‌های بسیاری، چه قدیمی و چه جدید، قصد دارند که آغاز لکنت را توضیح دهند. این نظریه‌ها در متن بحث نخواهد شد. زیرا عموماً به گونه‌ای ظاهر شده است که ارزش درمانی ندارد و ممکن است با دلایل ابتدایی یا سبب شناسی متفاوت باشد. پس اینکه عوامل شخصی لکنت مراجع شناسایی شد، بایستی برخی مطالعات برای اساسات منفی - مطابق با شیوه و ن رایپر - که احتمالاً به باقی ماندن لکنت کمک می‌کند، مانند احساس جبران خطا، ناامیدی، آشفتگی، خجالت و خصومت انجام شود. تمامی این احساسات طی دوره درمان کاهش می‌یابد. البته، درمان حساسیت زدایی تقریباً به عنوان اقدامی درمانی اتفاق می‌افتد و این موضوع به فرد دارای لکنت اجازه می‌دهد تا به گفتار خودش درحالی که در سطوح مختلف پیشرفت می‌کند، به صورت همدلانه بنگرد. فرد دارای لکنت باید بیاموزد که چگونه به الگوی عادت قدیمی لکنت، نوع‌های آن را اصلاح کند. همچنین چگونگی استفاده از الگوی روان‌تر صحبت کردن را به روش‌های مختلف را که درمانگر به او آموزش داده و تمرین کرده است، به کار بندد. آخرین مرحله از درمان شامل به کارگیری میزانی از روانی با ثبات و قابل کنترل است. آخرین دار برای آن‌ها در موقعیت‌های مختلف آن است که در درجه‌ای از روانی که نمایل دارند، خودکار شوند.

آموزش کنترل لکنت یک شخص، شبیه آموزش نواختن ساز موسیقی است. تمرین کردن، آن را بی‌نقص می‌کند. بدون تمرین، ممکن است شخص آنچه را

که آموخته، چه در کنترل و چه در آگاهی-ها از دست بدهد. نویسنده، خلاصه‌ای از برنامه‌های درمانی را به منظور کمک به درمانگر برای مشاهده روابط معنادار میان نقش تمرین و کمک به بیمار، برای سازماندهی توالی معنی دار درمانی، در متن معرفی خواهد کرد.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

فصل ۱: لکنت: نگاهی به مسئله	۱۳
فصل ۲: چگونگی ایجاد لکنت شدید	۱۷
روش درمانی	۲۸
فصل ۳: جلسه ابتدایی	۳۳
پیشنهادهای درمانی ۱	۳۵
تکرار درمان راهی که بیش تر نقش مراجع در درمان	۳۹
پیشنهادهایی برای درمانگر	۴۰
پیشنهادهای اجمالی در درمان	۴۰
فصل ۴: شروع درمان	۴۷
پیشنهادهای درمانی ۲	۵۰
۲۶ مارچ ۱۹۶۱	۵۶
پیشنهادهایی برای درمانگر	۶۱
پیشنهادهایی برای درمان ۳	۶۲
پیشنهادهایی برای درمانگر	۶۲
پیشنهادهایی برای درمان ۴	۶۷
فصل ۵: اصلاح پس از وقفه (حذف)	۷۹
پیشنهادهایی برای درمانگر	۸۲

از دیدگاه تئوری یادگیری، حذف سه مزیت دارد.....	۸۴
پیشنهادهایی برای درمان ۵.....	۸۵
فصل ۶: اصلاح حین وقفه.....	۸۷
پیشنهادهایی برای درمان ۶.....	۹۴
نمونه‌هایی از اصلاح حین وقفه.....	۹۴
فصل ۷: اصلاح پیش از وقفه (آماده‌سازی).....	۹۵
پیش‌مادها، درمانی ۷.....	۹۸
فصل ۸: بازآموزی حس عمقی.....	۹۹
پیشنهادهایی برای درمان ۸.....	۱۰۲
فصل ۹: لکنت ارادتی.....	۱۰۳
پیشنهادهایی برای درمان ۹.....	۱۰۵
فصل ۱۰: تثبیت.....	۱۰۷
پیشنهادهایی برای درمان ۱۰.....	۱۰۹
پیشنهادهایی برای درمان ۱۱.....	۱۱۲
پیشنهادهایی برای درمان ۱۲.....	۱۱۳
فصل ۱۱: بازگشت لکنت.....	۱۱۵
پیشنهادهایی برای درمان ۱۳.....	۱۱۶
شناسایی.....	۱۱۸

آزمون واقعی.....	۱۱۸
پیشنهادهایی برای درمانگر.....	۱۲۳
فصل ۱۲: کلام آخر.....	۱۲۵
منابع.....	۱۲۷

www.ketab.ir